

ROZSUDOK
V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Jozefa Štefanka a členiek JUDr. JUDr. Ivany Izakovičovej a JUDr. Anny Petruľákovej v právnej veci žalobcov: **1/ S.**, so sídlom v B., pobočka B., K., B., IČO: X., **2/ K., s.r.o.**, M., B., IČO: X., zast. JUDr. J.H., advokátom, Advokátska kancelária U., V., **3/ D.**, S., S., IČO: X., zast. JUDr. I.Š., G., B., za účasti vedľajšieho účastníka JUDr. I.B., B., V., správca konkurznej podstaty úpadcu **R.**, **B.** proti žalovanému: **A.**, **a.s.**, S., B., IČO: X., zast. JUDr. P.D., advokát, Advokátska kancelária H., B., **o neúčinnosť právneho úkonu**, na odvolanie žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici z 22. septembra 2004, č. k. 28 Cb 22/99-Va-245, takto

r o z h o d o l:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici z 22. septembra 2004, č. k. 28 Cb 22/99-Va-245 **p o t v r d z u j e**.

Nepripúšťa zámenu žalobcu za S., a.s., C., B.

Žalovanému náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e:

Napadnutým rozsudkom prvostupňový súd vyslovil, že vklad R., so sídlom S., B. do základného imania obchodnej spoločnosti A., a.s., S., B., uskutočnený na základe písomného vyhlásenia z 30.07.1997, deklarovaneho za účasti notára, na základe ktorého bolo rozhodnuté o vklade Okresným úradom v Banskej Bystrici, Katastrálny odbor č. V 3871/97-58 s povolením k 9.9.1997, je voči konkurzným veriteľom právne neúčinný. Konanie o žalobách žalobcov 2/ a 3/ zastavil. Žalovaného zaviazal zaplatiť žalobcovi 1/ náhradu trov konania v sume 500 Sk.

Vyhovel tým čiastočne žalobe žalobcov 1/ - 3/ z 01.03.1999, ktorou sa domáhali právnej neúčinnosti uvedeného vkladu na základe písomného vyhlásenia z 30.07.1997, na základe ktorého bol Okresným úradom v Banskej Bystrici v konaní č. V 3871/97, dňa 09.09.1997 povolený vklad vlastníctva do katastra. Právnej neúčinnosti sa domáhali na základe toho, že uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici z 13.01.1998, č. k. 51-24K 222/97 bol vyhlásený konkurz na majetok úpadcu - R., S. Na prieskumnom pojednávaní, konanom dňa 05.11.1998 žalobcovia ako veritelia si uplatnili nároky voči úpadcovi, ako veritelia svoje pohľadávky. Správca konkurznej podstaty uznal pohľadávky žalobcov 2/ a 3/ ako opodstatnené, pričom nárok žalobcu 1/ poprel v časti 5 858 464 Sk.

Dňa 30. júla 1997 už po začatí konkurzného konania na základe písomného vyhlásenia vykonal nepeňažný vklad do základného imania žalovaného v hodnote 27 209 321 Sk, čím došlo k ukráteniu konkurzných veriteľov, pritom medzi úpadcom a žalovaným je personálne prepojenie, dokonca tie isté osoby.

Podaním zo 16.08.2004 zobral žalobca 2/ a podaním zo 14.09.2004 zobral žalobca 3/ žalobu späť so súhlasom žalovaného, v ktorej časti súd preto konanie zastavil.

Pokiaľ ide o určenie právnej neúčinnosti právneho úkonu úpadcu a žalovaného, prvostupňový súd po vykonaní dokazovania (§ 120 ods. 1 O.s.p.) a jeho vyhodnotení (§ 132 O.s.p.) dospel k záveru, že žaloba je právom podaná, a preto jej vyhovel. Samotné rozhodnutie odôvodnil tým, že konkurzné konanie začalo doručením návrhu K., š. p. ú., B. súdu dňa 30.06.1997 a žalobkyňa ako konkurzná veriteľka si uplatnila voči úpadcovi pohľadávku v sume 26 050 415 Sk, ktorú správca konkurznej podstaty do výšky 5 858 464 Sk poprel.

Podľa výpisov z obchodného registra žalovaného, vložka č. X, odd. Sa a úpadcu, vložka č. X, odd. Dr. z rozhodného obdobia, ako členovia predstavenstva žalovaného a zároveň úpadcu sú v obchodnom registri zapísaní: J.Š., Ing. J.D., Ing. J.L., Ing. L.K. Ako členovia dozornej rady žalovaného a zároveň členovia predstavenstva úpadcu sú zapísaní: D.Č. a M.CH.

Podľa zakladateľskej zmluvy žalovaného z 15.07.1997 sú zakladateľmi žalovaného: Ing. J.Š., Ing. J.L., Ing. J.D., J.D. a úpadca. Prvostupňový súd sa ďalej skutkovo vypořiadal evidenciou a presunom akcií (str. 4-6 napadnutého rozsudku).

Právne svoje rozhodnutie odôvodnil ustanovením § 15 zákona č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní, pričom neakceptoval obranu žalovaného, že nepeňažným vkladom nešlo o úmyselné poškodenie veriteľov, pretože úpadca mal v tom čase majetok v dostatočnej hodnote na uspokojenie veriteľov.

Rozhodnutie o náhrade trov konania založil na ustanovení § 142 ods. 1 O.s.p.

Proti tomuto rozsudku podal odvolanie žalovaný. Odôvodnil ho tým, že nemôže súhlasiť so skutkovými ani právnymi závermi, ktoré sa preniesli do samotného napadnutého rozhodnutia. Už v priebehu prvostupňového konania namietal, že žalobný petit nie je určitý a zrozumiteľný, čo spôsobuje, že rozsudok po stránke materiálnej je nevykonateľný.

Táto povinnosť je daná ustanovením § 79 ods. 1 O.s.p. a pokiaľ splnená nie je, súd musí postupovať podľa § 43 O.s.p. Za nesporné považuje, že do obchodnej spoločnosti žalovaného do základného imania bol vložený nepeňažný vklad vo výške 45 690 000 Sk, pričom tento pozostával z vecí hnuiteľných a nehnuteľných a hodnota vkladu, ktorý tvorili nehnuteľnosti, bola vo výške 27 209 321 Sk. V súdnej veci treba postupovať ako pri žalobách o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti v prípade žalôb o vydanie nehnuteľnej veci. Len po vyriešení procesnej otázky v súvislosti so žalobným petitom je možné zaoberať sa vecne otázkou žaloby. V čase založenia žalovaného sa úpadca nenachádzal v predĺžení. Prevod akcií na oprávnené osoby sa zrealizoval v súlade s uznesením členskej schôdze úpadcu z 12.05.1997.

Po zrealizovaní exekučných konaní v prospech S. aktíva úpadcu klesli tak, že boli menšie ako pasíva a len v dôsledku toho sa R. ocitlo v úpadku a bol na jeho majetok vyhlásený konkurz. Zo strany úpadcu aj žalovaného všetky právne úkony boli vykonané v súlade s platnými zákonmi. Podľa názoru odvolateľa, aj keď došlo k novelizácii ZKV so spätnou účinnosťou, nemožno tieto ustanovenia vykladať v jeho neprospech v tom zmysle, že právny úkon bol realizovaný s úmyslom ukrátiť iných veriteľov.

Veriteľa zaťažuje dôkazné bremeno, aby v súdnom konaní preukázal, že odporovateľným právnym úkonom dlžník kvalifikovaným spôsobom zmenšil svoj majetok.

Pokiaľ následne dlžník - R. realizoval výmenu týchto akcií za podielové listy jednotlivých členov dlžníka na základe zmlúv o prevode cenných papierov a dohôd o postúpení pohľadávky, je toho názoru, že táto otázka je mimo rámec predmetu tohto konania a pokiaľ došlo k ukráteniu veriteľov; tak zrejme takýmto postupom a bolo na vôli veriteľov v konkurznom konaní, aby odporovateľnými žalobami ich neúčinnosť napadli. Z týchto dôvodov navrhol odvolaniu vyhovieť a žalobu zamietnuť. Žalobkyňa sa na podané odvolanie nevyjadrila.

Odvolací súd rozsudok z 9. novembra 2005, č. k. 2 Obo 40/2005-272 v jeho napadnutej časti potvrdil a žalobcovi nepriznal náhradu trov odvolacieho konania.

V rozsudku poukázal na správne právne dôvody rozsudku súdu prvého stupňa. Žalovaný ani skutkový stav, ako bol zistený, nepoprel a jeho obrana spočívala predovšetkým

v námietkach, ktoré nesúvisia s náležitosťami, ktoré vyžaduje odvolanie (§ 205 O.s.p.). Je to námietka, že je nepresný, nezrozumiteľný a tým aj nevykonateľný petit, nesprávny postup súdu, ktorý mal v konaní postupovať „obdobne ako pri žalobách o určovaní vlastníckeho práva“. Občiansky súdny poriadok v § 79 ods. 1 O.s.p. nehovorí o žalobnom „petite“, je to skôr teoretické zhrnutie toho, čoho sa žalobca v žalobe domáha. Žalobný petit je predovšetkým vecou žalobcu a tým aj súdu, aby vedel posúdiť, čoho sa žalobca domáha. Petit žalobcovi aj prvostupňovému súdu bol jasný a vykonateľný a takým sa javí aj odvolaciemu súdu. Ten istý OSP určuje aj postup súdu v konaní. Prirovnávať samotný postup pri popierateľných žalobách s postupom pri žalobách o určenie vlastníctva znamená nerozlišovať odlišný predmet týchto sporov.

Nepovažoval za dôvodnú ani obranu, že úpadca v čase zadĺženia žalovaného sa nenachádzal v predĺžení. Už samotné založenie nového subjektu a personálne prepojenie medzi ním a dlžníkom, ako neskorším úpadcom svedčí o účele tohto kroku. Nikde nebol uvedený ten dôvod, ktorý tu v skutočnosti bol. Dôkazné bremeno rozhodne nie je na žalobkyni. Súd nespochybňuje, že popierané právne úkony boli platne uzavreté. Tieto žaloby sú o odporovateľnosti platných právnych úkonov a čo do možnosti uplatniť toto právo sú obmedzené.

Žalobkyňa neuplatnila náhradu odvolacích trov, preto jej ich odvolací súd nepriznal.

Rozsudok odvolacieho súdu napadol dovolaním žalovaný. Dôvody dovolania spočívali v tom, že žalovanému bola postupom odvolacieho súdu odňatá možnosť konať pred odvolacím súdom (§ 237 písm. f/ O.s.p.). Tento protiprávny postup mal spočívať v tom, že odvolacie konanie dňa 9. novembra 2005 bolo vykonané aj napriek tomu, že podaním doručeným faxom odvolaciemu súdu dňa 08.11.2005 a v origináli 10.11.2005, ku ktorému podaniu bola pripojená xeroxová kópia „potvrdenia o dočasnej pracovnej neschopnosti“ o tom, že JUDr. P.D. je práceneschopný od 08.11.2005, odvolací súd to neakceptoval a vo veci pojednával. Ďalej poukázal, aké práva má účastník a že ustanovenie § 101 ods. 1 O.s.p. bolo flagrantne porušené, keď súd neakceptoval ospravedlnenie právneho zástupcu a vo veci pojednával.

Odvolací súd po zrušení jeho prvého rozsudku stanovil dátum odvolacieho pojednávania už pod novým č. k. (2 Obo 85/2007) na deň 03.09.2008. Predvolanie bolo doručené účastníkom začiatkom augusta 2008. Podaním z 11.08.2008 právny zástupca

žalovaného oznámil, že v termíne od 29.08.2000 do 13.09.2008 sa nachádza na dovolenke v zahraničí a súčasne odvolaciemu súdu určil, aby termín pojednávania bol stanovený na termín v druhej polovici mesiaca septembra 2008, ktorý dôvod ospravedlnenia odvolací súd neakceptoval.

Dovolací súd svojim rozsudkom (1 Obdo V 24/2006) zrušil rozsudok odvolacieho súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie, osvojil si dôvody žalovaného, meritom veci sa nezaoberal a vysvetlil odvolaciemu súdu, ako treba postupovať pri výklade dotknutých ustanovení. Doslovne uviedol, že „pokiaľ ide o výklad a aplikáciu ustanovenia § 237 písm. f/ v spojení s § 101 ods. 2 O.s.p., v tomto smere už existuje rozsiahla judikatúra dovolacieho súdu, na ktorú správne dovolateľ poukazuje. Značná časť tejto judikatúry je napríklad zhrnutá v publikácii Občiansky súdny poriadok s judikatúrou z edície Justícia, vydanej „IURA EDITION, spol. s r.o., rok 2007, str. 403-406“.

Žalobkyňa doručila dňa 14.08.2008 návrh na zmenu žalobcu v dôsledku postúpenia pohľadávky, ktorý návrh odvolací súd neakceptoval. Dôvod bol jednoduchý, totiž predmetom tohto sporu nebola pohľadávka, ktorá by sa dala postúpiť, ale odporovateľnosť právneho úkonu a pokiaľ postupník (S., a.s.) mala dôvod na vstup do tohto sporu a teda preukazovať existenciu dôvodov odporovateľnosti a mala na tom právny záujem, mohla tak urobiť pred súdom prvého stupňa. Odporovací právny úkon nie je sporom o pravosť pohľadávky, vedie sa v rámci neho odlišné dokazovanie, ktoré priamo nesúvisí s incidenčnou žalobou o pravosť pohľadávky. Preto nebolo možné pripustiť ani zámenu účastníkov (žalobcu) z tohto titulu.

Na to predseda predstavenstva žalovaného Ing. J.Š., bez súčinnosti svojho advokáta, písomným podaním doručeným odvolaciemu súdu dňa 02.08.2008 vzniesol námietku zaujatosti voči predsedovi odvolacieho súdu a jeho členkám. Tým docielil zmarenie pojednávania a spisy boli predložené inému senátu (§ 16 ods. 1 O.s.p.) na rozhodnutie o námietke. Iný senát Najvyššieho súdu svojim uznesením z 18. septembra 2008, č. k. 1 Ndob 14/2008, nevidel zákonné dôvody pre vylúčenie senátu 2 Obo z pojednávania veci, a preto rozhodol, že z pojednávania veci nie je vylúčený a uznesenie o tom bolo právnomu zástupcovi žalovaného doručené 26.09.2008. Na to odvolací súd vytýčil odvolacie pojednávanie na deň 29. októbra 2008 a predvolal riadne, ako ostatných účastníkov aj žalovaného, prostredníctvom jeho zástupcu JUDr. P.D. Tento advokát však doručku (vykázanie o doručení predvolania) nevrátil a odvolací súd v tom videl ďalší úmysel o zmarenie pojednávania. Neakceptoval tento postup žalovaného a s poukazom aj

na novú úpravu, ku ktorej došlo novelou OSP, zákonom č. 384/2008 Z. z. a možnosť jej použitia aj na veci, ktoré napadli skôr, ale do účinnosti novely 15.10.2008 neboli rozhodnuté (§ 372p ods. 1), keď už účasť účastníka za istých okolností sa nevyžaduje, vec prejednal.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu podal žalovaný dovolanie z dôvodu podľa § 237 písm. f/ O.s.p., nakoľko odvolací súd pojednával bez toho, aby mal vykázané doručenie predvolania strane žalovaného.

Dovolací súd svojim rozsudkom (1 Obdo V 17/2009) zrušil rozsudok odvolacieho súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie, osvojil si dôvody žalovaného, meritom vecí sa nezaoberal. Uviedol, že ak odvolací súd pojednávanie nariadil, vec mohol prejednať bez účasti účastníka konania, resp. jeho zástupcu len za dodržania podmienok stanovených v § 101 ods. 2 O.s.p. Ak nemal vykázané predvolanie na pojednávanie zástupcu žalovaného a nemal žiaden iný dôkaz o doručení predvolania, mal pojednávanie odročiť na iný termín. V predmetnom konaní došlo k procesnej vade, zakladajúcej podľa § 237 písm. f/ O.s.p. prípustnosť dovolania a táto vada je zároveň dôvodom na zrušenie rozhodnutia.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p.) bez nariadenia pojednávania prejednal vec v medziach, v ktorých sa odvolateľ domáhal preskúmania rozhodnutia (§ 212 ods. 1, § 214 ods. 1, 2 O.s.p.) a dospel k záveru, že dovolanie nie je právne dôvodné, prvostupňový súd rozhodol vecne správne, preto jeho rozhodnutie potvrdil (§ 219 O.s.p.).

Týmto procesným postupom dovolacieho súdu bolo vlastne rozhodnuté, že dovolanie je potrebné prejednať duplicitne, keď vecné závery prvého (zrušeného) rozsudku neboli dotknuté. Tie sú uvedené vyššie v tomto rozhodnutí a odvolací súd k nim nemá čo dodať.

Žalobcovi pri potvrdzujúcom rozsudku vzniklo právo na náhradu odvolacích trov, ktoré odvolací súd mu nepriznal, keďže jeho právny zástupca trovy neuplatnil.

Poučenie: Proti tomuto rozsudku nie je prípustný riadny opravný prostriedok.

V Bratislave 14. júla 2010

JUDr. Jozef Štefanko, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Michaela Szöcsová